

Vergaderjaar 2008–2009

31 700 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009

B

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 19 november 2008

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid¹ van de Eerste Kamer heeft in zijn vergadering d.d. 18 november beraadslaagd over een verdere stiling van het beleidsdebat met de drie bewindslieden van OCW, zoals dat inmiddels voor 10 februari a.s. op de Kameragenda staat. Daarbij is gebleken dat men bij deze gelegenheid zich wil beperken tot het domein van het onderwijs, meer in het bijzonder dat van het primaire, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Vanouds heeft de Eerste Kamer een bijzondere aandacht voor onderwerpen als de constitutionnalité, de handhaafbaarheid, consistentie, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid. Die aandacht richt zich niet alleen op de afzonderlijke wetgevingsprojecten maar ook van het geheel van wetgeving en beleid op bepaalde domeinen. Zij wil daarmee waar mogelijk vermijden Tweede Kamerdebatten «over te doen».

Uit de beraadslagingen kwam naar voren dat het onderwijsbeleid wordt bezielde door grote ambities en idealen die ieder voor zich en abstract geformuleerd een groot draagvlak kennen. Voorbeelden van dergelijke abstracte idealen zijn: democratisering onderwijs, vrijheid van onderwijs, autonomie voor scholen. De beleidsdoelstellingen bij deze idealen zijn o.a. de kwaliteitsverhoging leerkrachten, het opheffen van het lerarentekort, het tegengaan schooluitval en de verhoging leerstandaarden. Probleem daarbij is dat niet alle OCW-beleidsdoelen in elkaars verlengde liggen en soms tegen elkaar inwerken. In het licht van de spanning die zich in de praktijk soms voordoen willen de leden van de commissie de volgende beleidsthema's aan de orde stellen:

¹ Samenstelling: Schuurman (CU), Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Dölle (CDA), (voorzitter), Tan (PvdA), (vice-voorzitter), Meulenbelt (SP), Ten Hove (OSF), Linthorst (PvdA), Biermans (VVD), Essers (CDA), Schouw (D66), Leijnse (PvdA), Thissen (GL), Slager (SP), Goyert (CDA), De Boer (CU), Asscher (VVD), Hillen (CDA), Laurier (GL), Hermans (VVD), Ten Horn (SP), Meurs (PvdA), Leunissen (CDA), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Lagerwerf-Vergunst (CU), Vliegthart (SP) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

1. Spanning tussen participatie (bijvoorbeeld tot uitdruk komend in doorlopende leerlijnen, aanmoediging van stapelen) en kwaliteit (hogere eisen aan taal- en rekenonderwijs, eindexamens, mbo-examinering). De commissie wil hierbij ook het fenomeen schooluitval betrekken.
2. Spanning tussen het streven naar opwaardering van het ambt van leraar (hoger gekwalificeerde leraren) en het dreigende lerarentekort.
3. Spanning tussen autonomie van scholen en de maatschappelijke opdracht van het onderwijs, bijvoorbeeld in de discussie over het

kunnen sluiten van zeer zwakke scholen, maar ook in het licht van de verwachtingen ten aanzien van scholen in het kader van flankerend beleid o.a. op het gebied van mediawijsheid, integratie en de diverse «canons».

4. Spanning tussen de positie van de schoolbesturen enerzijds en medezeggenschap, scholieren, leraren (de professional centraal) en ouders anderzijds (*high trust* of organisatie van tegenmacht bijvoorbeeld in de discussie over handhaving van de normen voor onderwijstijd). Hierbij wil de commissie ook de functies en dysfuncties van schaalvergroting en «managementcultuur» betrekken.

De commissie ziet ernaar uit met u en de staatssecretarissen op deze punten in debat te gaan op 10 februari 2009.

De voorzitter vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid,
A. H. M. Dölle